ދިވެހި ފޮތްވެރިކަމުގެ ادب ގެ خزانة

- عبدالله صادق -

ރާއްޖެތެރޭގެ ދިވެހި ފޮތްވެރިކަމާއި އަދަބުގެ خزانة އެވެ ދިވެހިންގެ ދިރިއުޅުމާއި އާދަކާދައި ގެ خزانة އެވެ

ރާއްޖެތެރޭގެ حمار القوم އަކީ السيد ބޮޑު ފޮތްވަރުގެ ސީދީ ދިރާގުވަރު، އެއީ ދިވެހި ފޮތްވެރިކަމުގެ ވަރަށް އިސްކަމު ތުރާކަމުގެ ރާއްޖެތެރޭ ކަމުގައެވެ. سمو الأمير محمد أمين ދޮށީމޭނާ ކަލޭގެފާނު ގެ نظر ގައި އެއީ، ދިވެހި أدبي روح އެވެ ރާއްޖޭގެ تعارف ގައި އެމަނިކުފާނު ދިރުވައިލައި

ވެއެވެ.

ރާއްޖޭގެ ޤައުމުގެ ދިރުމަށް ނިސްބަތްވާ ޢަރަބި ބަސް ގައިގޮތް ސާފުކުރުމުގެ ފޮތްވެރިކަމުގެ ޖާގަ ދިނުމަކީ ރާއްޖޭގެ ބަހުގެ ވަރުގަދަ ޤައުމީ ފައްޓައިދޭ مثال ކަމުގައި އަންނަނިވި مقصد ގައި ނަގައިލެވިދާނެއެވެ.

ވީވެރިއެއްގެ شعر

ގޮވާމީ ކަލާނގެ (ދިރިމަ)

ޝަރަފުވެރި ދިރިއުޅުން
ގަދަ شهادة ދިއުމުގައި

ގޮވާމީ ކަލާނގެ (ދިރުން)
ދަރި ފުރަތަމަ ދިރިއުޅުން
ދުވަސް شهادة ވެރިކަމެއް
ވެއްޓިފައިވާ ނަތީޖާ

ލަފާ އެވަރު ލަފާލަން
ދެރަ ދިރިއުޅުމާ ފެންނަން
ސަހަރުން شهادة ވަރިހި
ދިރާސާކޮށް ބޮޑަށް ދަރުމަ

ލަފާ އަދާކޮށް ދެރަވާ
ދަރުމަ ދިރިއުޅުމާ ލައްވަ
ދަރިކޮށް ވާވަރު ބޮޑު ހުރި
ދިރާސާކޮށް ފުރިހަމަ ކަމުގެ ބަސް

ދުވަހު ބަލާނަމަ އަސް

އަހަރެން ދަރުބާރު ހަމައެކަނި
ނަމުގެ ވަރުގަދަ ޤައުމު
ވަރަށް ދުވަސް ލަބާ
ޝަރަފުވެރި ދިރިއުޅުމުގެ
ހަރުދަނާ ދަރަޖަ ގޮތް
ހުރި ގަޑިޔާރު ވާނީ

ވަރަށް ދަރުމަވަންތަ ކަމެއް
ނަމޫނާ ވެރިކަމުގެ ޖަވާބު
ހަމަ ދޮށީ ހުރިހާ ދަރުމަ
ވެރިކަމުގެ ޤައުމީ ދަރަޖަ
ވަރުގަދަ ދަރަޖައިން ނަގާ
ވަރަށް ޖާގަ ދިނުމަކާ

ފަރުވާ

ހަރުކަށް ރަނގަޅީން ދުލޯލާއި ނަރުނަރު
ތަރުތީބު އާއި ފެށުރަދުން އަނގަ ޖެހުމެވެ (އަނގަ
ޖެހުމެވެ) ބިރުވެރިން ދެ ދަރުވ ބެދުގާއި ވެއެވެ.
އާއި ކައިރިއަށް ދެރަކަމުން އާއި ވަރަށް ދާރާކަށްވެ
މުންނެވެ. (އަރިކަށްވެމުން ނެވެ)

ނަރުޖައި ފިނަމަ ހުޅުއޮވި | ހުޅުއޮވި ނަރުޖައިޖެ ނަމަ
ކަރުޖާ ފިތުރު ދުކުބުދާރުން | ދުކުފިތުރުކުރުބުދާރުކަރުޖާ
ހަރުޖާވާ ހުދުމާރުން | ހުދުމާރުން ބަހަރުޖާވާނުއެވެ

ހުޅުއަ ނަރުޖައިޖެނަމަ، ހުދުރަކަމު ކަރުޖާން
ބޮނޑުން ކުރާނި. ކުދުމު ފިތުރުކު މާރާ ކަރުޖާ އެވެ.
ތިމާގެ ރަށިފަރު ކަލާށް

ފުނަނަ ފުރު އަނިމާ | ދިމާއަށް ފުނަނަ ފުރު
ފޮއްޗެ ވަރުބަތި ފަތަފަތާ | ފަތަފަތާ ވަރުބަތިފޮއްޗެއެވެ
ފެނުމަ މިކަޅުނު ހިތާމަ | ވަގުތު(އަހަރެން) މިހިތާމަ ކަޅުން
ދަނޑުދޫއްވާ ނަނަގާ | ނަނޑުގާ ދޫއްވާވަރެވެ.
ފުއްތަފަސަ ފުނިހިނުނަށް ފަރަ | ފަހިނަ ސަ ފުނު ހަފަފުއްނުވެ
ފުނުއްތާ ވަރުނުވަ | ވަގުތު(އަހަރެމެން) ވަރުނުވާއްތާއެވެ

ދިމާއަށް ފުނަނަ ފުރުތަކި ހުފަފުއްނުފިޔެ
މިހެން ފަތަފަތާ ވަރުބަތި ފޮއްޗޭ އެވެ. އަހަރެމެން ވަރުނު-
ވަނީ ސް މިހިތާމައިގެ ކަޅުން ނަގައި ދޫއްވާވެ.

މަސާލިބަ ރަނގާޅު ފިޔާރު | ބިރުވާރަށް ދިޔާރުގެ ކަނާ
ބަދުނާ ދިޔާރުގެ ބަދުނާ | ދިޔާރުގެ ބަދުނަށް ބަދުނާ
ބަޔާނާއި މަނަވައިދީން | ދީނަށް ބަޔާނާއި މަނަވަ

މަސާލިބަ ބިރުވާރަށް، ދިޔާރުގެ ކަނާއި
ބަދުނާއި ބަޔާނަވައިދީ އަހަރެމެނަށް ދެއްވާށެވެ.

ކުނު އަޅީ މުދުވިދުމަ | މުދުވިދުމަކުނު އަޅީ
ކުނު އަހަރ މަދުގާ ދުމަ | އަހަރ މަދުގާ ދުމަކުނު
ކުނު ހިދާ އަކަށްބިރުސް ތުރަ | ދުމަކުނު ހިދާ އަކަށްބިރު ސް
ކުނު އަހަރ ދަރާވާ ދުމަ | އަހަރ ދަރާވާ ދުމަކުނު
ކުނު އަތިވެދުއް ކަކަވަނީ | އަކުނު އަތި ނިވެދުއް ކަކަވަ
ކުނު ކަމަ ފޮއި މަވަނީ | އަހަރެމެން އަކުން ފޮއިވަނީ އެވެ.

އަހަރ މަދުމަތިމަކާއި ހަމަވާ ދުމަކުފެވެ! ފުމަ
ކުނު އާއްކޮށް ނިކަމެއްނަ ސް އަހަރ ދަރާވާ ވާ ދުމަކުވެ!
ޖެހުދުކުން އަތި ނިވެދުއް ކަކަވަނީއެވެ. އަހަރެމެން މިކާފި
ވަނީ އަހަރެންފެއެވެ.

ނުނުމިހުގަ ސް ދުވާ | ދުވާ ނުނުމިހުގަ ސް
ގުނު އަވަދިވެ ހުރިއްޔާ | ގުނު އަވަދިވެގުނު ހުރިއްޔާ
ބުނުފަސް އަދިމާދަރުމާ | އަދިމާދަރުމާ ބުނުފަސް
ދުނު އާދަމު އަދިސްވާ | އަދިސްވާ ދުނު އާދަމުއެވެ.
ފުނު އާވާރު ކަފަކަފުނު | އާވާރު ދުފުނު ނުމަކަދު
ކުނު އާޖު ހާފުއާދު | އާޖުހާފު އާދުކުނު

ދިގުން ކުނުގެ ފަހަރަކު ނުވާލިބަ ސް
ގުނު އަވަދިވެ ހުރިއްޔާ (ކަވަނުހިގެނުބަދަ، އާދަމު
ދު އާއިއްޔާ) ވާދަވާ ބުނުފަސް އަދިމާދަރުސް
ހަމު ދިނުނު އެދިމާ ދިގާޅަކަށް އަހަރެމެން ނަތަރު
އާރާއި ދެފަހަރު ނުވާލިބެ ނަލަފަސް އަހަރެމެނަށް
ޙާލު އެއް ދޭނެވެ.

ނިމުނީ